

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 29—30 Neljapäeval, 17. novembril 1960 XII aastakäik

Rahu ja vabadus rahvastele

17. november — rahvusvaheline üliõpilaste päev — sai alguse 1939. aasta Praha sündmustest. Sel päeval haarasid fašistid enda kätte kõik Tšehhoslovakkia kõrgemad õppeasutused Prahas. Tehti teatavaks, et instituudid ja ülikoolid suletakse. Algasid üliõpilaste massilised arreteerimised Prahas ja Brnos. Arreteeritult nõuti, et nad annaksid välja mõni aeg tagasi toimunud antifašistliku üliõpilasedemonstratsiooni organiseerijad. Kolm tuhat arreteeritud üliõpilast aga väikisid. Ka mahalaskmised ja koonduslaagritesse saatmised ei teinud neist reutereid.

Praha sündmused tekitasid kogu maailma demokraatliku üliõpilaskonna hulgas äärmist meelepaha. Kasvas solidaarsusetunne ja vajadus ühiselt tegutseda. 1941. aastal loodigi Rahvusvaheline Üliõpilaste Komitee. Selle ülesandeks oli maailma õppiva noorsoo ühendamine võitluses vabaduse ja demokraatia eest. Rahvusvahelisele Üliõpilaste Liidule pandi aga alus peale Teise Maailmasõja lõpnu 1946. aasta augustis Prahas toimunud esimesel ülemaailmsel üliõpilaste kongressil.

Rahvusvahelise Üliõpilaste Liidu peamiseks ülesanneteks on võitlus püsiva rahu eest rahvaste vahel, võitlus rahvusliku sõltumatus tagamise ja demokraatliku, igale noorele kättesaadava hariduse eest. Liidu organiseerimisel toimuvad mitmesugused noori lähendavad üritused, nagu sportlikud üliõpilasmängud, üliõpilaste festivalid, üht eriala õppivate üliõpilaste ülemaailmsed kokkutulekud ja teised solidaarsust kasvatavad üritused.

Aktiivselt võtavad Rahvusvahelise Üliõpilaste Liidu tööst osa Nõukogudema üliõpilased. Pole möödunud ühtki liidu poolt korraldatud üritust, mille õnnestumisele poleks kaasa aidanud meie maa kõrgemad haridust omandavad noored.

Tänavu, rahvusvahelise üliõpilaste päeva eel, avati Berliinis rahvusvaheline üliõpilaste seminar, millest võtab osa üle 50 maa esindaja. Seminar on pühendatud Saksamaa küsimuse rahuliku lahendamise probleemidele. Maailma eri maade noored võtsid vastu avalduse, milles toonitatakse, et Saksamaa peab olema neutraalne, Saksamaa territooriumilt tuleb evakueerida kõik välismaised väed, ühesõnaga — et Saksamaa ei saaks muutuda uue sõja põhjuseks.

Seminaril eel arreteeriti Lääne-Saksamaal üliõpilane Hans Wunderlich selle eest, et ta andis oma maa noortele edasi kutse osa võtta rahvusvahelisest üliõpilaste seminarist Berliinis. Seminarist osavõtjad, kes taotlesid Saksamaa probleemi rahuliku lahendamist, nõuavad Lääne-Saksamaa valitsuselt ka Hans Wunderlichi vabastamist.

«Rahu ja vabadus rahvastele!» — selline on loosung, mille all sammub tänapäeva progressiivne üliõpilaskond.

Võeti vastu uusi aspirante

Ka käesoleval aastal kuulutas TPI välja aspirantide vastuvõtu. Vastuvõtt toimus stantsionaarsesse ja mittestantsionaarsesse aspirantuuri. Sisseastumiseksamid toimusid 1.—30. septembrini. Tuli sooritada eksamid vastavalt kõrgemate koolide programmile NLKP ajaloos, ühes võõrkeeles ja aspirantuuri erialale vastavas eriaines. Lisaks sellele tuli esitada trükis ilmunud teaduslikud tööd või nende puudumisel kirjalik referaat aspirantuuri erialale vastaval teemal.

Stantsionaarsesse aspirantuuri võeti vastu 8 ja mittestantsionaarsesse 12 sisseastujat.

Stantsionaarsesse aspirantuuri võeti vastu orgaanilise keemia (Karolin), elektrimasinate (Sirjaskov), automaatika ja telemehaanika (Einer), keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride

(Tearo), tahkete kütuste keemia ja tehnoloogia (Lippmaa ja Rätsep), arhitektuuri (Adamson) ja ehituskonstruksioonide (Pomm) erialadele.

Mittestantsionaarsesse aspirantuuri võeti vastu sm-d: Mere (füüsikaline keemia), Halling ja Soo (keemiatööstuse protsessid ja aparatuurid), Lemmik (elektrimasinad), Preis (ehitusmehaanika), Suurorg (autoteed), Renter ja Berner (tööstuse ökonomika, organiseerimine ja planeerimine), Viiksaar (tööstusstatistika), Laur ja Kompus (ehitusmaterjalid ja ehitusdetailid) ning Heinla (masinalemendid).

Otsustati välja kuulutada täendav konkurs raudbetooni ja kivikonstruksioonide ning matemaatika erialadele, kuna põhikonkursil jäid need kohad täitmata.

R. PEHME

Üliõpilased töötavad tublilt

Peaaegu igas Maardu Keemikombinaadi tehhis võib kohata TPI keemia-mäeteaduskonna esimese ja teise kursuse üliõpilasi, kes on suunatud siia tootmisalasele väljaõppele.

Peab kohe ütleva, et noored on meil tublid igal erialal — kes väävelhappe- või superfosfaaditsehhis aparatuuritööl, kes laboratooriumis või tehnilise kontrolli osakonnas laborandina. Noored omandavad oma eriala väga püüdliselt ja peatselt on nad võimelised pidama sammu

ka vanemate, kogunenud töölistega. Töötasu on kõikidel hea, ulatudes mõningal juhul isegi 1200 rublani kuus.

Raske on kedagi eriti esile tõsta, kuid vahest peaks nimetama siiski teise kursuse üliõpilast Jüri Poolust, kes tuleb edukalt toime väävelhappetsehhi tornimehe vastutusrikaste ülesannetega.

M. TIGANIK,

Maardu Keemikombinaadi kaarditeosakonna juhataja

VALMIVAD DIPLOMITÖÖD

Laevajõuseadmete eriala diplomandid on tööpinge väga kõrge — kahe ja poole kuu pärast tuleb kaitsta diplomiprojekte: «Projekteerida... laeva jõuseade».

Aastakümnetega välja kujunenud traditsiooni kohaselt lahendavad selle eriala lõpetajad kompleksse ülesande — kogu jõuseadme valiku koos peamasi-na projekteerimise ning vajalike abiseadmete määramisega. Seoses sellega on töömaht märksa suurem kui teiste erialade diplomandidel. On ju sel erialal ka õppeaeg ligi aasta võrra pikem teiste inseneride omast.

Ka käesoleval aastal tegelevad kõik 12 lõpetajat eranditult kaasaegsete ja perspektiivsete jõuseadmetega, valides parimate näitajatega jõuseadmeid — nagu ülelaadimisega diiselmootorid ning gaasiturbiinseadmed. Viimased leiavad oma head näitajate poolest üha enam tunnustust. Üliõpilased I. Vesterblom, T. Tasamäe, T. Teemaa ja I. Tiko ei kokkunenud raskuste ees, vaid tegelevad edukalt keeruliste võimsate gaasiturbiinseadmete projektidele õige lahenduse leidmisega vanemõpetaja N. Zinovjevi juhendamisel. Ülejäänud

8 üliõpilast projekteerivad aga erisuguseid mootorlaeva jõuseadmeid, kusjuures terve rida projekte nagu E. Kasel, A. Tisleril, E. Käärikul jt. käsitlevad ENSV laevade jõuseadmete täiustamist. Nii tegeleb E. Kase Eesti Riikliku Merelaevanduse lipulaeva «Loksa» jõuseadme täiustamisega, kuna laeva olemasolevad peamootorid ei rahulda. Üliõpilane A. Tisler tegeleb aga väiksema tanklaevaga, mis on eriti kohane Eesti NSV rannasõidu ja saarte tingimustes.

Nagu igal aastal, nii ka seekord on diplomiprojektide teemadeks ka kalapüügilaevad — SRT-d. Neile projekteerivad kaasaegseid jõuseadmeid diplomandid A. Prikk ja V. Indrikson (juhendaja dots. P. Murel). Suurima mootori tanklaevale veeväljasurvega 16 500 tonni, projekteerib J. Laid dots. kt. G. Soskindi juhendamisel.

Palju materjale töid üliõpilased kaasa teiselt tehnoloogiliselt ja samuti diplomieelselt praktiliselt, mis enamusele toimus Leningradi tehastes ja konstruktisioonibüroodes.

Suur osa on diplomiprojektis pühendatud masinate valmistamise ja remondi küsimustele, se-

da peamiselt peamootori suuremate detailide ja agregaatide osas. Ökonoomikaalaste teadmiste süvendamiseks ning kinnitamiseks lahendavad diplomandid konsultant R. Üksvärava juhendamisel seekord ka masinate moderniseerimise ja täiustamise efektiivsuse küsimusi. Tehes kindlaks uusimate seadmete kasutuselevõtmisega kaasneva tulu.

Senise töö tulemuste põhjal võib kateeder kindel olla, et kõik diplomandid jõuavad oma tööga õigeaegselt valmis, vaatamata projekteerimissaali puudumisele meie instituudis. Millal me selle küll ükskord saame! Ka peaks direktioon astuma samme tulevaste inseneride töökohtade osas, see tähendab, peatselt kokku kutsuma vastava suunamiskomisjoni. Et vältida asjata ajakulu ning «kauplemist» komisjoni istungil, oleks vaja mitte ainult teada saada Rahvamajanduse Nõukogult tulevased töökohad, vaid ka nende asutustele, kuhu lõpetajad tööle suunatakse, meelde tuletada nende kohust — tagada noortele spetsialistidele ka elamispiind.

Dots. P. MUREL, laevajõuseadmete kateedri juhataja

Meie üliõpilasi-automaatikuid oma tööpostil tehases «Ilmarine».

T. Taveteri fotod

SIIS KUI ÕPPISIN KÕRGEMAS KOOLIS

Juba keskkoolis õppides tekkis mul huvi keemia vastu ja otsus oli kindel — õppida keemiat kõrgemas koolis. Kuid sel ajal, 1913. aastal, kui astusin ülikooli, polnud Venemaal veel kuskil keemiateaduskonda. Keemiahuvilised pidid astuma füüsika-matemaatikateaduskonna loodusteaduste osakonda üliõpilasteks. Valisin Peterburi Ülikooli, kuhu olid kogunenud tolleaegsed kõige väljaõppinud teadlased keemia alal.

Sisseastumiseksameid ei olnud, võeti vastu suurel arvul uusi üliõpilasi, arvestades suurt väljalangemist kogu õppeaja vältel, mis ka tegelikult aset leidis.

Loengutest osavõtt oli täielikult vabatahtlik. Keegi ei registreerinud osavõtta. Võis käia mistahes teaduskonna ja kursuse loengutel. Seda õigust kasutasin ka laialt, sest ülikooli oli kogunenud palju teadlasi, kelle nimed olid laialt tuntud ja oli huvitav neid tundma õppida. Ündishimu oli mitte ainult oma eriala, vaid ka teiste teaduskondade professorite loengute — ühiskonnateaduste, kirjanduse ajaloo ja koguni muusika ajaloo vastu. Huvi võõraste ainete loengute suhtes oli paljudel üliõpilastel ja see andis teataval määral ülevalt selle aja vaimse elu probleemidest. Mõned lektorid avaldasid progressiivseid ideid, mis kasvatasid opositsiooni meeoleolu valitseva korra vastu.

Muidugi, selletõttu kannatasid mõned erialaloengud, millele kuulamine igakord ei olnud eriti huvitav. Kõik teadsid, et eksamiteks ettevalmistamiseks tuleb nagu nii põhjalikult omandada õpikute materjal.

Eksameid võis sooritada kogu õppeaasta vältel nel tähtpäeval, mis olid professorite ja dotsentide poolt määratud eksamite vastuvõtuks. Võis ka individuaalselt professoriga kokku leppida, registreerides oma soovi dekanadis. Eksami ettevalmistamiseks kulus aega erinevalt, vastavalt õppeaine ulatusele. Näiteks anorgaanilise keemia kursust ma õppisin umbes 3 nädalat, orgaanilist keemiat aga terve kuu. Kui tegelesin mõne aine ettevalmistamisega, jäi aega teiste küsimustega tegelemiseks vähe.

Esimesel kursusel luges anorgaanilist keemiat üks väljapaistvamaid keemikuid, professor Tšugaev, kes oli tuntud plaatinahendite ja üldse koordinatsioonühendite uurija. Nõudmised olid väga karmid, paljud ei tulnud eksamiga esimesel korral toime. Anorgaanilist keemiat ja eriti perioodilist seadust pidi põhjalikult tundma.

Füüsikat kuulasin professorite Borgmani, Hvolsoni ja hiljem professor Joffe loengutel, kelle juures ka sooritasin eksami. Peale füüsika üldkursuse tulid veel eraldi sooritada termodünaamika, elektrioõpetus, optika ja teoreetiline mehaanika.

Loengutest osavõtt oli väga erinev. Mõnel lektoril oli kogu õppeaasta vältel mitusada kuulajat. Alati oli palju kuulajaid professor Tšugaevi loengutel. Lektor oskas huvi äratada oma huvitava esitusviisi ja katsete demonstreerimisega.

Samal ajal aga kuulasid maailmakuulsat orgaanilise keemia professori Favorski loenguid ainult üksikuid, sest ta esitas äärmiselt kuivalt täpselt sama materjali, mis esines tema õpi-

kuteski. Eksamitel oli prof. Favorski aga äärmiselt nõudlik ning eksami sooritamiseks tuli põhjalikult orgaanilist keemiat tunda ja see jääb meelde ka kogu eluajaks.

Loengute ettekandmises ja üliõpilaste õppetöös oli minu õppimise ajal kõrgemas koolis palju erinevat praegusest. Need erinevused tulenevad olukorrast, milles toimus kõrgema hariduse omandamine kodanlikus ühiskonnas. Tänapäeval on nõudmine eriteadlaste järgi niivõrd suurenenud, et nende ettevalmistamine peab toimuma hoopis plaanipärasemalt ja suurema kasuteguriga kui see oli endisel ajal.

Õppeaja ökonomne ja ratsionaalne kasutamine on praegu üks tähtsamaid küsimusi meie õppetöö korraldamises. See peab kaasa aitama selleks, et kõrgema kooli lõpetajad mitte üksnes üldiselt ei areneks, vaid saaksid sellise ettevalmistuse, et nad oleksid suutelised peale kõrgema kooli lõpetamist otseskohe tööle asuma sellel kindlal erialal, mille nad endale välisid sisseastumisel.

Õppetöö sisu ja korraldamist nõukoode kõrgemas koolis ei saa jätta ainult üksikute õppejõudude, olgu nad kuitahes kvalifitseeritud, vastutusele, nagu see oli endistel aegadel. Kõrgema hariduse küsimused kuuluvad praegu palju suuremal määral kui varem, kollektiivse juhtimise ja kontrolli alla, mis kindlustab kõige otstarbekamaid inimjõu ja materiaalseid väärtuste kasutamist.

Dots. L. SCHMIDT, füüsikalise ja kolloidkeemia kateedri juhataja

Tõmmata kaasa kõiki noori

Hiljuti toimus keemia-mäe-teaduskonna komsomoliorganisatsioon aruandlus-valimiskoosolek. Aruandega esines büroo sekretär Elvi Birnbaum. Esineja oli koosolekuks põhjalikult valmistunud. Ta analüüsis komsomoliorganisatsiooni saavutusi, eriti aga esinenud puudusi. Nii ei olnud kõik korras õppetöga. Esines korrarikkujaid. Poliitvestlused toimusid mõnedes rühmades kuivalt, šablooniliselt.

Läbirääkimistel võttis esimesena sõna büroo liige šeflustoõ alal sm. Kristjuhan, kes peatus pikemalt teaduskonna üliõpilaste osavõtul ühiskondlikult kasulikest tööst. Selles osas esines algul arusaamatusi. Mõni üliõpilane teatas komsomolikomitees resolutselt, et tema ei saa tööle minna, kuna talle polevat määratud stipendiumi. Neile tuli selgeks teha, et ühiskondlikult kasulik töö kuulub meie kõigi

aukohustuste hulka ja mis puutub rahasse, siis võib seda teenida ka Kundas.

Spordiaktivist sm. Pärnpuu kõneles sporditööst teaduskonna ulatuses. Sõnavõtja märkis, et kui mõnede üksikute tipp-sportlaste saavutustega võib rahule jääda, siis ei saa kuidagi rahulduda spordi väikese massilisusega. Seda kinnitab asjaolu, et kursuste vahelistel võrkpallivõistlustel ei pandud välja vanematel kursustel naiskondi. Teaduskonna põhituumiku moodustavad aga tütarlapsed.

Sõnavõtjaid oli küll palju, kuid rikuti ka koosoleku korda: oli kära, oli asjatult vaidlust. Koosolekut juhatada, õigeaegselt küsimusi üles tõsta — kõik see nõuab oskust, vilumust. Sellest alustaski oma sõnavõttu teaduskonna dekaan sm. Uus. Ta märkis, et mitmetel üliõpilastel ei ole küllaldaselt algatus- ja or-

ganisaatorivõimet nagu seda oleks vaja tulevastele juhtivatele töötajatel. Mõned üliõpilased on jäänud algkoolilaste tasemele. Nii ei või asi enam kesta. Selles osas tuleb suurt tööd teha kommunistlikele noortele. Tuleb saavutada olukord, kus kommunistlikud noored on tõesti juhtival positsioonil mittekommunistlike noorte seas.

Uue büroo (sekretär Riho Kristjuhan (K-51)) ees seisavad suured ülesanded, millede täitmisele tuleb asuda otsekohe. Kõigi küsimuste lahendamisele tuleb bürool aga ka laialdaselt kaasa tõmmata massiliselt teaduskonna kommunistlike noori ja noori, et nad harjuksid ühiskondliku tööga, et nad õpiksid õiglaselt ja printsipiaalselt suhtuma kõigisse meie elu küsimustesse, et nad kasvaksid ise ja suudaksid kasvatada ka teisi.

P. KÄLLE

TIHEDAMAKS SIDE GRUPPIDEGA

Ehjtusteaduskonnas viidi komsomoli aruandlus-valimiskoosolek läbi möödunud reedel. Füüsiika auditooriumisse kogunes üle 120 kommunistliku noore, et võtta osa oma teaduskonna komsomolielu tähtsast sündmusest. Vaagitakse ju siin büroo poolt tehtud tööd, antakse sellele omapoolne hinnang ja võetakse uued kohustused ning ülesanded, millede täitmise juhtimine usaldatakse uuele, valitavale büroole.

Aruandega esines büroo sekretär Elmo Uibo, kes andis küllaltki põhjaliku ülevaate aasta jooksul tehtud tööst ja märkis ära edusammud, samuti ka puudused büroo üksikute liikmete tegevuses.

Peab kohe märkima, et bürood kui sellist koosoleku momendil enam ei eksisteerinud. Osa büroo liikmeid (Tsentropov, Koitjärvi ja Maran) olid lahkunud instituudist. Rida seltsimehi ei täitnud oma ülesandeid büroo liikmetena. Seega langes suur osa tööst ainult sekretäri E. Uibo õlgadele. Büroo töö suurimaks lüngaks tuleb lugeda pideva sideme puudumist õpperühmade komsomoligruppidega. See tuli teravalt ilmsiks ka

koosoleku käigus. Mille muuga saab seletada fakti, et ühelgi kommunistlikul noorel ei olnud lisada aruandele midagi omalt poolt. Tõsi, sõnavõtte ju oli — räägiti puhkeõhute korraldamisest, suusasaabastest ja teaduskonna märgist, kuid mitte ühtegi analüüsisivat ega hindavat sõnavõttu büroo töö kohta polnud. Kas ei olnud siis midagi öelda? Kindlasti oleks olnud, kui kommunistlikud noored oleksid tihedamalt olnud seotud bürooga, tema tööga, täitnud büroo poolt antud ülesandeid. Nüüd aga tuldi lihtsalt kokku (sest teati, et ilmumine on kohustuslik) ja koosolek jäi halliks ning väheütlevaks.

Tõsi, büroo istungitel kuulati õppeaasta jooksul mitme õpperühma komsomoligrupi aruandeid tehtud tööst ja mitmes grupis olid komsomoliüritused ka huvitaval ning hästi organiseeritud. Aruandja tõstis esile õpperühma E-71 komsomoligrupi (sekretär J. Ots) sisukaid üritusi, nagu arutlusi filmidest ja huvitavatest raamatutest ning muid vaidlusõhtuid, mis aitasid laiendada üliõpilaste silmaringi ja paremini mõista loetut-nähtut. Kuid paljudes komsomoli-

gruppides piirdus komsomolitöö vaid liikmemaksude kogumisega. Ka jäi madalaks poliitkasvatustöö tase. Vähene oli mittekommunistlike noorte kaasatõmbamine ühiskondlikule tööle. Isegi sellises aktiivses grupis, nagu E-71 ei olnud ULKNU ridade juurdekasvu.

Uuel bürool tuleb luua kõigi komsomoligruppidega tihedad sidemed. See on eduka töö tagatis.

Uus büroo valiti järgmises koosseisus:

büroo sekretär — H. Karu (EA-54)

sekretäri asetäitja — K. Ehala (E-72)

poliitkasvatustöö sektori — J. Levtsenko (EA-15) ja A. õun (E-32)

šeflusektor — V. Alektorov (E-55)

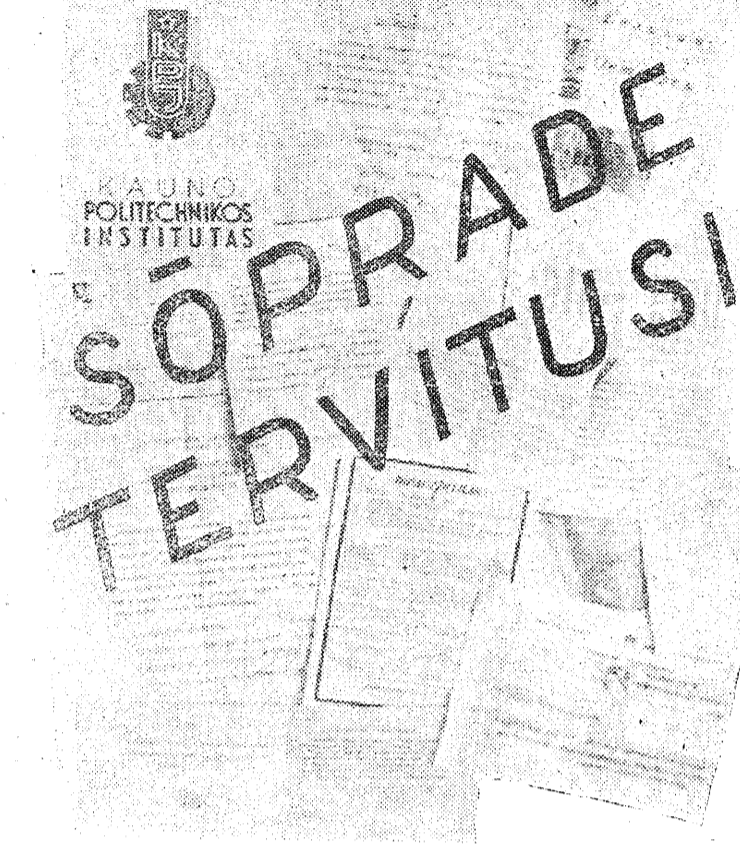
UTU ja õppesektor — A. Klemeier (E-52)

sporditöö sektori — A. Väljajaga (E-51)

kultuurmassilise töö sektori — T. rooma (ES-13)

organisatsioonilise töö sektori — M. Kallas (EA-34)

K. RADGE

SUURE SOTSIALISTLIKU OKTOOBRIREVOLUTSIOONI 43. AASTAPÄEVA PUHUL TERVITASID MEIE INSTITUUDI KOLLEKTIIVI JA SOOVISID EDU EDASPIDISES TÖÖS NING ELUS:

- Tšeljabiniski Polütehniline Instituut,
- M. I. Kalinini nimeline Leningradi Polütehniline Instituut,
- Donetsi Polütehniline Instituut,
- Kaunase Polütehniline Instituut,
- S. M. Kirovi nimeline Tööpunalipu ordenit omav Tomski Polütehniline Instituut,
- Lenini ordenit omav Kiievi Polütehniline Instituut,
- V. I. Stalini nimeline Valgevene Polütehniline Instituut,
- Frunze Polütehniline Instituut,
- Penza Polütehniline Instituut,
- Kesk-Aasia Polütehniline Instituut,
- V. I. Lenini nimeline Gruusia Polütehniline Instituut,
- A. A. Zdanovi nimeline Gorki Polütehniline Instituut,
- Leevi Polütehniline Instituut,
- Riia Polütehniline Instituut,
- K. Marxi nimeline Erevani Polütehniline Instituut,
- Krasnojarski Polütehniline Instituut,
- Odessa Polütehniline Instituut,
- M. Azzbekovi nimeline Tööpunalipu ordenit omav Azerbaidžani Nafta- ja Keemiainstituut,
- V. Kapsukase nimeline Vilniuse Riiklik Ülikool,
- Ivanovo Keemilise Tehnoloogia Instituut,
- Eesti Põllumajanduse Akadeemia,
- Ed. Vilde nimeline Tauinna Pedagoogiline Instituut,
- Eesti NSV Riiklik Kunstistuut,
- V. Kingissepa nimeline Tallinna Riiklik Akadeemiline Drama-teater,
- Määrdu Keemikombinaat,
- Kivivõli Põlevkivi Ümber töötlamise Kombinaat,
- Kaunase Polütehnilise Instituudi ajaalase toimetuse,
- Eesti NSV Teaduste Akadeemia kutuse ja kutusmaterjalide Instituut,
- Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keemiainstituut.

VOISTLUSTÖÖ

Aastast aastasse on suurenenud üliõpilaste arv instituutis. Sissepaas peahoonesse toimub ikka aeg ainult ühest uksepoolest. Kas ei oleks aeg avada ka ukse teine pool?

Tee teaduse juurde on kitsas.

Asutati esteetika ring

Reedel, 11. nov., kogunes IV auditooriumisse rühm asjahuvilisi, et asutada TPI-s esteetika ring.

Üldjoontes kavandatud plaanidega ja ringi töövormidega tutvustas kokkutulnuid sm. Uibo. Seejärel valiti viieliikmeline ringi juhatus:

- Tiit Tammemägi — EA-74,
- Tiina V halem — KT-33,
- Jaak Ennulo — AA-99.

Kaiju Uibo — NLKP ajaloo, dialektilise ja ajaloolise materjalismi kateeder,

Tiit Tamm — matemaatika kateeder. Esimese üritusena võeti plaani organiseerida kohtumisõhtu teletelli «Näitleja Joller» tegelastega, mis toimub novembri lõpul. Osevõtt toimuvast üritusest on võimaldatud kõikidele asjahuvilistele.

Tulemused pole kõige paremad

Septembrikuu jooksul toimusid I kursuse üliõpilastel kontrolltööd kõrgemas matemaatikas. Kui vaadata keemikute rühmade KS-12 ja KT-13 kontrolltööde tulemusi ei ole pilt eriti rõõmustav. Plussiks on ainult see, et tööd osavõtt oli aktiivne (I kontrolltööl puudus ainult 2 inimest, II kontrolltööl oli osavõtt 100%).

I kontrolltööd ei sooritanud 32 inimesest 8 üliõpilast, II — 18 üliõpilast, kuid oli ka neid, kes tegid edukalt mõlemad kontrolltööd: Virve-Ines Laidmäe, (KT-13), Eve Nurmsoo (KS-12), Siiri Kaasik (KT-13) jt.

Miks kujunesid töö tulemused kesisteks?

Kõrgema matemaatika kateedri assistent sm. Seero vastas sellele küsimusele järgmiselt:

«Mainitud rühmade üliõpilased võtsid korralikult osa nii loengutest kui harjutustundidest.

Peamiseks põhjuseks on vist ikka see vana viga, et I kursuse üliõpilased ei suuda kohe harjuda iseseisva õppimisviisiga kõrgemas koolis. Suur oli vast töötempo. Septembri I kursuse üliõpilased tööl ei käinud, olid ainult loengud. Kõrgemas matemaatikas toimus 6 tundi loenguid ja 4 tundi harjutusi nädalas.

1. oktoobrist läksid üliõpilased tootmistööle. Loengute arv vähenes, aga aeg jääb endiselt napiks. Tuleb jõuda olla edukas nii tööl kui koolis. Oukorda aitab kergendada see, et uute materjalide omandamine jaotub pikema aja peale.»

Lõpuks soovis sm. Seero, et mõlema rühma üliõpilased suhtuksid õppetöösse veelgi tõsisemalt ja sooritsid juba järgmise kontrolltöö, mis toimub detsembri algul, edukamalt seni toimunuist.

P. KALD

Olukord laheneb

Rohkem kui ühelgi varem aastal tunti tänava muret ruumikitskuse pärast. Õppetöö algas, kuid ligi sadakond üliõpilast jäi alalise ühiselamu orderija. Võeti kasutusele elutubadena punanurgad, osa noormehi leidis peavarju Kloogal jne. Hädaabipalgutustest vabanetakse aga juba täna-homme. Instituut sai ruumid, kuhu on võimalik paigutada umbes 80 noormeest. Nais-üliõpilaste jaoks vabastati juba õppetöö algul üks korter Lenini puistest ühiselamuse, nüüd vabastatakse sellele lisaks veel üks. Nii laheneb raske olukord — nais-üliõpilased jäävad endiselt kahte ühiselamuse, noormehed saavad ühe lisaks.

S. PIKA

Tehases

„Punane Ret“

Õpperühm AA-19 töötab raadiotehases «Punane Ret», kus tulevased automaatikainsenerid tutvuvad praktilise töö käigus mõõteriistade ehituse ja tootmise tehnoloogia saladustega. Lähemal ajal toimuvad üliõpilaste kvalifikatsioonikomisjoni ees eksamid ja nad saavad õiguse asuda iseseisvalt tööle omandatud erialal. Kahtlemata on kõige huvitavam töö Mati Esopil, Ülar Kellal ja teistel, kes töötaavad väikeseeria mõõteriistade tehhis monteerijadena.

T. TIIT

VOISTLUSTÖÖ

Juba kolm aastat lubatakse parandada vaevu poole kilomeetri pikkune tee Koskla tänavalt Lillekülla jaama, mida päev-päeva järgi kasutavad sajad TPI üliõpilased. Senini on tee aeg remontimata. Vihmade ilmaga on läbipaäas kuivade jalanõudega võimatu.

Inseneritaip.

ÕIENDUS

- «Tallinna Polütehnikus» nr. 25 — 26 H. Lillimurme artiklis «Algas XII komplekspartakiaad» lugeda protesti tõttu tehtud punktide ümberarvestuse tulemusena teaduskonda paremusjärjestus järgmiseks — naiste osas:
- 1-2. keemia-mäeteaduskond
- 1-2. insener-majandusteaduskond
- 3. ehitusteaduskond
- 4. mehaanikateaduskond
- meeste osas:
- 1. ehitusteaduskond
- 2. energetikateaduskond
- 3. insener-majandusteaduskond
- 4. mehaanikateaduskond
- 5. keemia-mäeteaduskond.

TPI SPORDIKLUBI

ÕPETATUD meeste nõuannet

Kevadise eksamisesiooni ajal pöördus üks TPI kaugõppeüliõpilane allakirjutanu poole küsimusega:

«Ütelge mulle, kuidas saaks end õppima sundida? Mul on varutud aega ja ka muud tingimused on soodsad, kuid kuidagi ei saa õppimist alustada.»

Ega see küsimus olegi uudis, kuid kerge ei ole ka vastata. Eks niisugust «haigust» on ju põdenud paljudki, ühed lühemat, teised pikemat aega ja mõned on jäänudki põdemä krooniliselt.

Sel aastal hakkas Nõukogude Liidus kehtima 7-tunnine ja veel lühemgi tööpäev. Selle mõju on tunda kõikjal. Liikluse pärastlõunane elavam ajavahemik tänavatel, trammides, bussides on nihkunud varasemale ajale, kui see oli veel moni kuu tagasi, raadiokeskused korraldas ümber oma saatelad, jne. Uhesõnaga — on muutunud päeva rütm. Töötajale jääb rohkem aega oma isiklikule elule, perekonnale, kodule, kultuurilistele meelelahutustele ja enesetäiendamisele, teadmishankimisele. Ja see viimane, nimelt õppimine, on saanud palju vaba aega veetmise üheks tähtsamaks vormiks.

Oelgaakse, inimene õppivat terve elu aeg. Tõsi kull, niisugune õppimine toimub sageli ebatäielikult n.ö. mangides, ilma et inimene sead tanele paneks. Nonda näiteks jutujamisel, vestlemisel kaasnimistega, saame üsna palju huvitavat. «Häälestatud» keskustel on võrreldav mehaanika tundude resonantsnähtusega sundvonkumisel. Ka vestlemisel võivad vestlejad sattuda resonantsi, «amputuudid» suurenevad ja me ütleme, et vestlus on huvitav.

Õppimine mainitud viisil on

passiivne ja sundimatu. Kuid inimene õpib ju sageli «sundkorras», kas ühiskonna, vanemate, abikaasa või hea sõbra pealekäimisel. Tihti aga sunnib inimene end ise teadmisi hankima, teadust uurima või koguni teadusi arendama, edasi viima.

Kuidas siis sundida end õppimisele? Õppimise õpetuse kohta on palju kirjutatud. Selle sajandi teisel aastakümnel ilmus eesti keeles mitmeid seda laadi raamatuid, nagu «Mälu kasvatamine», «Tahte kasvatamine», «Igaüks on oma õnne sepp» jne. Üsna värskeid kirjutusi tulustate juhataste näol on ilmunud tänava ajakirjas «Noorus». Näiteks oli selle ajakirja 3. numbris juttu loengust, nr. 4 — kirjanduse läbitootamisest, nr. 5 — eksamist ja hiljuti nr. 9 — ajast, ruumist, valgusest ja vaikusest. Ka neis kirjutustes on motteid õppima «hakkamise» kohta.

Kõrgemas koolis on õppeaine maht suurem kui keskkoolis ja nende eestamine on peamiselt loenguline. Keskkoolis õpitakse tunnist-tundi ja sunn on sageli õppimise ergutamiseks mõie — enk homme kusitakse mind! Kõrgemas koolis aga õpitakse terve või mitme semestri aine korranga üheks eksamiks. Sellejuures peab õppijal olema huvi ja tahe, peab olemas inda õppimiseks. Kui aga süski esineb paigalseisu inertsihetki, siis tuleb toukejoud otsida vajaspooit.

Üheks heaks vahendiks selle pahe vastu on õppimine kahe- või kolmekaupa. Teame ju, et vestlustes kaasnimistega võime enid alati taenooa. Nonda tuleb leppida kokku sobraga — töötada kumbki eraldi läbi mingi peatükk või lahendada ülesanne kindlaks tähtpäevaks. Sel täht-

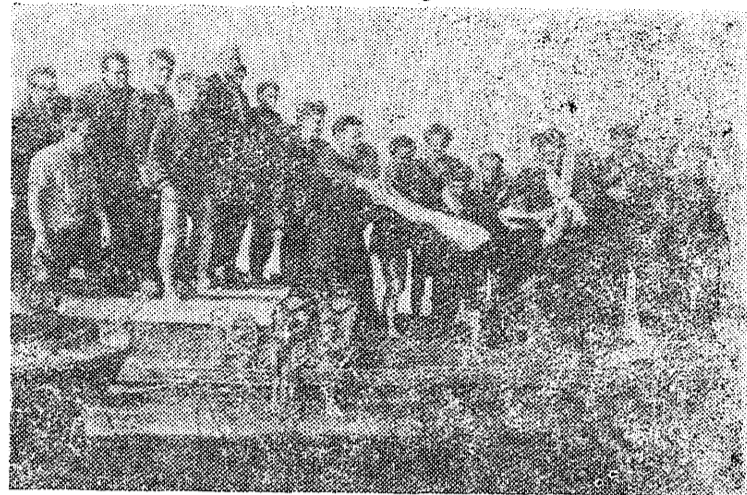
päeval tullakse kokku ja arutatakse omavahel läbitöötatud küsimust. Siin võib üks asjaosaline teada üht osa, teine jälle teist osa paremini. Üldisest arutusest on kasu mõlemale, kuna valju häälega vestlemine ja tekkinud vaidlused aina kinnitavad õpitut mällu. Sel viisil sunnitakse või ergutatakse teineteist aine osa läbi töötama tähtpäevaks ja ühtlasi kontrollitakse teineteist.

Selline kahekesi õppimine ei pruugi alati toimuda toas laua taga, vaid õppimiseks, ja eriti aine kordamiseks, sobib väga hästi jalutuskäik vabas õhus, mil jällegi kõvasti vesteldes ja vaieldes jõutakse aine omandamiseni. Muidugi on jalutuskäigul ebamugav paberit ja pliatsit tarvitada, mis aga paljude ainetes õppimisel on vajalik.

Kui nüüd kahe- või kolmekesi ei saada ühest küsimusest või ülesandest aru, siis tuleb viivitamatult pöörduda mõne teadliku sõbra või vastava aine õppejõu poole, et konsulteerimisel asjad ruttu selgitada. Meie aeg on tempo-ajastu. Aja kokkuhoidmise otstarbel on pandud väga palju rohku sellele, et tõsta kuulajate vastuvõtlikkuse tempot. Selleks on püütud arendada aine õppimise meetodeid ja eriti õpetamise meetodikat ning näitlikke esitamisi. Koige selle hulgas on palju kasu konsultatsioonidest, milledest ei maksa kunagi loobuda ega eemale hoida. Ühine arutamine aitab kergemini ainet omandada ja meelele pidada. Miks ei voi siis õppimisel toimida selliselt, kui teame, et ka teaduse edasiviimisel töötatakse tänapäeval tihti kollektiivselt.

B. TIKKA,
teoreetilise mehaanika kateedri vanemõpetaja

TEHNILISED SPORDIALAD TPI-S

Tänavused ENSV esivõistlused allveesportis toimusid Valgerannas. Vabariigi esimeseks naistšempioniks sel alal tuli TPI õpperühma ES-33 üliõpilane VIIU KUSSEL. Värsket tšempioni tuleb kasta, arvavad võistluskaaslased, ja nii lennutavadki tugevad käed ta uuesti vette.

Tehniliste spordialade viljelemiseks tegutsevad instituudi ALMAVU algorganisatsiooni juures laskesportisektsioon, lenu- spordisektsioon, mootorspordisektsioon, raadioring ja käesoleval aastal organiseeritud allveesportisektsioon. Nende spordialade rakenduslik tähtsus väljendub selles, et nad kasvatavad ja harjutavad vastupidavust, julgust ning kiiret ja õiget otsustusvõimet — neid moraalseid ja füüsilisi omadusi, mis on vajalikud nõukogude inimesel kommunismi ülesehitamisel meie maal.

Üliõpilastele on antud kasutamiseks viimastel aastatel mitmed spordibaasid ja tehniline varustus, mis võimaldab harjutada ning võistelda nendel spordialadel. Laskesportlaste kasutada on TPI lasketiir peahoone hoovil ja ALMAVU laskesporti klubi lasketiirud Nõmme-Mustamäel. Väikekaliibriliste püsside kogu täiendatakse pidevalt ja peamiselt täpsuspüsside osas, kuna TPI parimate laskesportlaste meisterlikkus seda nõuab. Üliõpilased Viik, Oja, Vakkur ja teised on korduvalt võistelnud Tallinna ja Eesti NSV esivõistlustel. Nendest üliõpilane J. Viik saavutas käesoleval aastal ENSV esivõistlustel esimese koha. Traditsiooniliseks on muutunud iga-aastased TPI, TRÜ ja EPA esindusmeeskondadevahelised laskevõistlused. Käesoleva aasta novembris-detsembris viiakse läbi laskevõistlused VTK normide sooritamiseks ja teaduskondadevahelised võistlused.

Laskesportist huvitatud üliõpilastel on võimalus kohe alustada treeningutega, mida juhatab erikateedri õppejõud sm. Girfanov. Lennusportisektsiooni on koondunud purilendurid ja langevarjurid. Purilendurite väljaoõppeks on sektsiooni kasutada kaks TPI purilennukit. Suvine lennuhooaeg lõppes septembrikuul meie võistkonnal osavõttuga Eesti NSV esivõistlustest TPI võistkond koosseisus H. Arro ja O. Kolmkant, tuli 5. koha-

le 10 võistkonnast, edestades muuhulgas ka Tartu ja Pärnu koondvõistkondi. Praegu valmistatakse ette purilennukeid talviseks lennuhooajaks. Lennusportlaste saavad oma käsutusse lähemal ajal ruumid Filtri tee nr. 5, kus on võimalus läbi viia lennuasjanduse teooria õppimist ja praktilisi töid purilennukite materiaalsena tundmaõppimiseks. Lennusportisektsiooni tööd juhib suurte kogemustega III järgu purilendur H. Arro soojusenergeetika kateedrist.

Autosportisektsiooni põhiliseks tegevuseks on senini olnud amatöörautojuhtide väljaõpetamine ja iga-aastase Tallinn-Tartu tähesõidu organiseerimine autodele ja mootorratastele. Instituudi aktiivsete autosportlaste lahkumine käesoleva aasta kevadel, seoses inseneridiplomi omandamisega, on tekitanud seisaku selle spordiala viljelemisel. Seepärast on vajalik, et uued mootorspordi harrastajad koonduksid sektsiooni ja viiks edasi seda huvitavat ja tehnilist oskust nõudvat spordiala. Peab siinjuures märkima, et TPI üliõpilased olid esimeste hulgas, kes 1945. aastal panid aluse Nõukogude Eesti mootorspordi arengule.

Kõige nooremaks tehniliseks spordialaks nii vabariigis kui ka TPI-s on allveesport. Selle huvitava spordialaga tegeleb praegu üle 60 TPI üliõpilase. Sektsiooni aktiivne esimees üliõpilane Benno Epstein organiseerib praegu allveesportlaste väljaõpet ja treeninguid. On muretssetud vajalik varustus ja üritatud basseini talviseks hooajaks.

Meie üliõpilaste, õppejõudude ja teenistujate hulgas on kahtlemata neid, kes on huvitatud tehniliste spordialade harrastamisest, on huvitatud treeningutest ja võistlustest. Nendel soovime pöörduda TPI ALMAVU komitee, sektsioonide esimeeste või erikateedri õppejõudude poole treeningutest ja väljaõppest osavõtmiseks.

H. EESMAA,
TPI ALMAVU komitee esimees

Läbi kaheksa maa ja kümne mere

4. septembri varahommikul hii-vas diisellaev «Pobeda» Riia sadamas ankrus, et alustada mere- teed ligi neljasaja nõukogude tur- ristiga ümber Euroopa. Järgneva kolmekümne päeva jooksul ku- junes laev meile koduks.

Kella kümne paiku läbisime Irbeni väina ja saatsime viimas- ted viiped kodumaistele kallaste- le. Läänemerre jõudes lükkasime kahel korral kellaosuteid tunni võrra tagasi, minnes seega üle Kesk-Euroopa kellaajale. Päeva- kord oli meil «range». Hommikul kell 7.00 äratus ja hommikuõvõim- lemine, kell 8.00 hommikusöök, kell 13.00 lõuna ja kell 19.00 õh- tusöök. Vaheaegused sisustasid aga mitmesugused vestlused, mängud, kontserdid, tants, kino jm.

Esimesel päeval üllatas meid kõiki, kui head isu ja rasket und tekitas mereõhk. Ja mis kõige hullem, õhtul kella üheksa paiku hakkas kõiki vaevama uni. Se- letus oli siin aga väga lihtne, hommikul tõusime Moskva aja järgi, magama läksime aga juba Kesk-Euroopa aja järgi. Esime- ne reisipäev muid üllatusi ei too- nud. Meid saatsid kajakaparved ja «jänesena» sõitis laevas kaasa väike roheline lepallinnuke.

Järgmisel päeval kella kahe- teistkümnepaiku pöördus me Sundi väina. Vasakul oli näha Taani rannik, paremal Rootsi. Lähenesime oma reisi esimesele sihtpunktile — Taani kuningriigi pealinnale — Kopenhagenile.

Kopenhagen asub Zeelandi saar- el, mille helerohelist kallast pa- listavad asulate read — punaste telliskivikatustega majad, kiriku- tornid.

Meie ees läis Kopenhageni si- tuett, mis lähenedes muutus ikka üksikasjalikumaks. Sadamakail ootasid meid 13 mugavat turismi- bussit. Sooritasime sõidu läbi Kopen- hageni. Kiiresti välgatasid mööda 3—4-korruselised eluma-

Prof. A. AARNA,
Tallinna kolitehnilise instituudi direktor

jad — telliskiviehitused. Uuemad ehitused olid varvitud heledaes värvitoonides, kogu esikülg kaetud klaasiga. Palju parke, puu- dega ääristatud tänavad, rohe- lised hekid elamute umoor. Tä- navaliiklus oli võrdlemisi väike. Kõige rohkem oli tänavail jalgr- rattureid, kelle jaoks on olemas eri teerida. Nagu kuulsime giidilt, valtsid meie bussid süda- linna parastiloonast liikluskeerist, et rutemini linnast välja jõuda ja tutvustada meile Taani maastiku- ku. Üldiselt on teada, et Taani on lausikmaa, kus metsaala moods- tustab ainult 7% üldpinnast. Meie tee suundus Hillerodis asu- va Taani kuninga suveresidentsi Frederiksborgi lossi juurde (ca 35 km Kopenhagenist). Meid üll- atas maaliline, kõrgendikkudega maastik oma põldude, karjamaa- de ja pöökpuiusaludega. Sellisel üles-alla lookleval teel on jalgr- rattureil küllaltki tegemist, aga taanlane sõidab peamiselt ja g- rattal. Tee äär oli tihedalt täis jalgrattureid — heledapüüeid tüdrukuid ja poisse, seljas tuule- pluusid ja pööpikad, küsad pik- sid. Populaarsuselt järgmine sõi- duk on mootorratas. Neid vuhises meile vastu ja möödus meist. Torkas silma, et autodel on numbrimärgid väga erinevad. Selgus, et Taanis ostetakse väga palju sõiduautosid järeilmaksuga, mis aga seab ostjatele erinevaid tingimusi. Kollane-must numb- rimärk tähendab, et auto eest on pool hinda tasutud ja omanik tohib sellega sõita ainult är.päe- viiti ja ainult oma perekonnaliik- metega. Kollase numbrimärgiga auto eest on vähem kui 50% ta- sutud ja sellise autoga tohib sõi- ta ainult antud linna piires.

Tagasi Kopenhagenisse sõitsi- me mööda autostraadi. Teeäär on

väga tihedalt asustatud. Ilusad, avaraaknaused uksealamud, mida umoritsevad iileaad ja kivik- taamad, osuavad rannaste mat- sekate ja kõrgetasemeliste kodu- kultuuride. Kopenhagenis tuuvusi- me ringsoidu linna ajalooliste vaatamisväärsustega, nagu bör- sinõone, raekoda, parlamendihoo- ne (Krisvjansoorgi loss), kuningaa- loss (Amalienoorgi loss) jm.

Kopenhagenis asub ülikool, Taani Kuninglik Teaduste Aka- demia, poliitsemilne-, põlluma- janduse-, veterinaaria-, kauban- dus- ja biooogia instituudid. Ülikool, mis on asustatud 1415. a., asub südaines, kuid palju ka- teedreid on üle viidud uude lin- naossa uuesse majadesse. Samas rajoonis on ka üliõpilaste ühis- e.amute blokid.

Õppimiseks kõrgemas õppe- asutuses tuleb tasuda sisseasu- mismaks ja lisaks sellele loeng- ute ja praktikumide maksud. Selleks, et teenida talvisteks õpinguteks raha, töötavad taani ul.õpilased suveti peamiselt hotellides liftipoistena, uksehoid- jatena, toaüdrukutena jne.

Kopenhageni majad pole eriti kõrged, ama pilveohkujana si- rutub kõrgusesse lennulin SAS-i betoonist ja kaasist üle 30-kor- ruseline hoone.

Lähenevas õhtuhämaruses imetlesime merekaal asetsevat hõõrast skulptuuri «Väike naki- neid» ja meie ringsõit oligi lõp- penud. Laeval ootas meid õhu- söök ja seejärel jalutuskäik lin- na «omal käel». Veendusime, et Taanis valitseb tänavail ja park- kides haruldane puhtus. Õhtul keel üheksa oli tänavail täielik õhturahu, mõni üksik jalgrattur sõitis kodu poole.

Südaööl lahkus meie laev ja seljataha jäid bises pimeduses helendavad Kopenhageni tuled. Ees ootas uus sihtkoht — Soti- maa.

(järgneb)

Et külm ühiselamusse sisse ei tungiks — kahekordsed aknad ettel! T. Taveteri foto

50 aastat Lev Nikolajevitš Tolstoi surmast

Käesoleval kuul tähistatakse geniaalse vene kirjaniku Lev Nikolajevitš Tolstoi 50-dat surma-aastapäeva.

L. Tolstoi looming kuulub maailmakirjanduse silmapaistvamate saavutuste hulka. V. I. Lenin nimetas L. Tolstoi vene revolutsiooni peegliks ja kõrvutask tema kui sõnakunstniku ja geniaalse mõtleja tähtsust Oktoobri-revolutsiooni maailmaajaloolise tähtsusega.

Lev Tolstoi kirjanduslik looming oli sammuks edasi kogu inimkonna kunstilises arengus. Lev Tolstoi paljastas oma loomingus erakordse jõuga kapitalistlikku eksploateerimist, tsaarivalitsuse vägivalda ja kirikut ning tõi kujukalt esile need vastuolud, mis valitsesid rikkaste jõukuse kuhjumise ja töörahva viletsuse vahel.

Kirglik viha vale ja valskuse vastu, lihva tööinimese austamine ja armastamine — need L. Tolstoi loomingus progressiivseid

jooni hindame kõrgelt ka tänapäeval.

Nõukogude Eesti kirjanikud tunnustavad L. Tolstoi suurt eeskujulist reaalset kirjandust ja kunstilist meisterlikkust aren-

damisel. Nõukogude kond muutis L. Tolstoi haarava loominguga kogu nõukogude rahva omandiks. Tema teosed on tõlgitud paljudesse maailma keeltesse.

L. Tolstoi on üks neid kunstigeniuseid, kelle surematu sõna ergutab tõelise kunstisunnemisele mitte ainult harilikke lugejaid, vaid on nõudlikkuse eeskujuks enese vastu ka kunstimeistritele.

TPI-s korraldab vene keele ja võõrkeelte kateeder piduliku koosoleku L. Tolstoi surma-aastapäeva tähistamiseks.

Koosoleku kavas on ülevaade L. Tolstoi elust ja loomingust ning ettekanneid tema teostest.

P. VAARASK,
vene keele ja võõrkeelte kateedri juhataja

Raamatukogu külastaja võib jääda rahule

Viimased paar aastat, mis raamatukogu töös kulgesid ruumide ümberehitamise ja remondi tähe all, avaldasid tagasimevat mõju lugejate teenindamisele. Raamatukogu külastuste arv langes järsult, samuti laenutuste arv, mis 1959./60. õppeaastal moodustas kõigest 51,2% 1957./58. õppeaasta tasemest.

Raamatukogu kollektiiv on püüdnud omalt poolt teha kõik, et luua lugejatele kultuursemad ja paremad tingimused raamatukogu kasutamisel.

Halbades tingimustes töötas seni lugejaile kirjanduse koju-laenutamise abonement. Alates 2. novembrist k.a. töötab nime- tatud abonement uut, selleks ümberehitatud ja remonditud ruumides.

Seega on teenindamisruumide küsimus TPI Raamatukogus lahendatud ja tingimused selles suhtes peaks olema vastuvõetavad igale lugejale.

Kuna raamatukogu võib nüüd- sest peale organiseerida lugejate teenindamist nõutaval tasemel, oleks hea, kui kõik TPI üliõpilased, õppejõud ja teised töötajad registreeruksid raamatukogu lugejateks, külastaksid igauks vähemalt kord nädalas raamatukogu, konsulteeriaksid raamatukogu töötajatega, teeksid ettepanekuid raamatukogu töö parandamiseks, annaksid nõu, avaldaksid rohkem soove selle kohta, millist abi nad raamatukogult vajavad jne.

Siinkohal tahaksin paluda, et õppejõud, kes raamatukogu abonemente külastavad, tingimata astuksid sisse ka raamatukogu komplekteerimisosakonda (sm. Saadre juurde) või raamatukogu juhataja juurde, et saada vahepeal kogunenud informatsiooni või aidata lahendada raamatukogu komplekteerimise ja kirjanduse liigitamise puutuvaid küsimusi.

Paljud lugejad nähtavasti ei tea, et raamatukogu ülesanne pole üksnes kirjanduse laenu- tamine, vaid ka lugejate biblio- graafiline teenindamine, informatsiooni andmine, lugeja abis- tamine teaduslikuks tööks vaja-liku kirjanduse leidmisel jne. Lugejate juurde kuulub teatmikirjanduse abifond, mille organiseerimisele asus raamatu- kogu käesoleva aasta algul. Selle fondi baasil antakse lugejale igasuguseid teatmikuid ja and- meid ning informatsiooni. Sel eesmärgil on organiseeritud ja organiseerimisel veel rida karto- teke.

Raamatukogu lugejate arv, samuti külastuste ja laenutuste arv on praegu ebaloomulikult

väike. Lugejaiks on end regist- reerinud sel õppeaastal kõigest 2220 lugejat, s.o. ainult ligi 50% instituudi kollektiivi koosseisust.

Seni ei ole küllaldaselt kasuta- tud ka võimalusi tööks raamatu- kogu lugemissaalis, kus on 64 kohta. Septembris ja oktoobri jooksul oli külastajate keskmine arv ainult 24 lugejat päevas. Paljud raamatukogu külastajad kas teadmatusest või mõnel muul põhjusel on arvamiselt, et raamatukogus pole õpikuid. Tegeli- kult on peaaegu kõigist õpiku- test olemas vähemalt üks ek- semplar lugemissaali abonemen- di abifondis, milliseid laenuta- takse raamatukogu lugemissaali kasutamiseks. Samuti on siin võimalik saada ka kõiki teisi raamatukogus olevaid väljaan- deid, sealhulgas kodu- ja välis- maiseid ajakirju, ajalehti, GOST-e, katalooge, diplomitõid, teaduslike tööde käsikirju jne. Seoses lugemissaali avamisega raamatukogu ei laenuta enam lugejaile kodu kasutamiseks mitmeid materjale nagu arhiiv- fondi materjale, diplomitõid ja teaduslike tööde käsikirju, teatmikfondi kuuluvaid teatme- teoseid, jooksva aasta ajakirju ja lugemissaali eksemplare (mis omavad vastavalt templit), milli- seid seni oldi lugemissaali puu- dumisel sunnitud lugejale kodu kasutamiseks välja laenutama.

Esialgu tekitab raskusi ja põh- justab vahel äraütlemisi luge- jatele kirjanduse halb kättesaa- davus fondidest, kuna raamatu- kogu fondid on veel korrastama- ta. Fondiruumid on seni veel väljehitamata ja remontimata. Fondid asuvad üksteisest eral- datud ruumides, riulid on üle koormatud ja fondide paigutus- süsteem on paljudes osades segi paisatud pidevate ümberõstmis- te tõttu. Raamatud ei asu alati oma kindlal kohal riulil üldises järjestuses, millest tingituna nõutavate raamatute väljaõtsi- mine fondist võtab palju aega.

Tunduvalt pidurdab tööd tõs- tuki puudumine, mis ühendaks I korrusel asuvat koolalaenu- tamine abonementi lugemissaali abonemendiga II korrusel. See on vajalik, et kindlustada luge- jate nõudmiste rahuldamisest otsekohe samal päeval.

TPI direksioonil tuleb tõstuki muretsenise küsimus nüüd juba kiirelt lahendada.

Raamatukogu fondid on kül- lalt rikkalikult komplekteeritud selleks, et iga lugeja saaks teda huvitavate küsimuste kohta va- jalikku kirjandust või informat- siooni.

L. TEPP,
TPI Raamatukogu juhataja

Suure kirjaniku elukohas

20. novembril k. a. möö- düb 50 aastat suure vene kirjaniku Lev Nikolajevitš Tolstoi surmast. Tema su- remad teosed «Sõda ja rahu», «Anna Karenina», «Ülestõusmine» jt. on saanu- tud tuntuiks ja hinna- tuiks kogu maailmas. Sees selle tähtpäevaga mee- nub päev 5 aastat tagasi, mil mul oli võimalus vii- bida L. N. Tolstoi sünni- ja elukohas — Jasnaja Poljanas. Sellest külaskäi- gust jäänud muljeid ta- hangi «Tallinna Polüteh- niku» tometuse ettepane- kul telega jagada.

On haruldast kaunis hilis- tuine hommik. Meie kümnest noormehest koosnev grupp on jõudnud kohale, kus Moskva- Simferopoli maanteelt parema- lesuunatud teetähis kannab nimetust — Jasnaja Poljana. Kes meist ei tunneks seda nime! Siin ongi meie tänase matka lõppsiht — suure vene kirjaniku Lev Ni- kolajevitš Tolstoi sünnipaik ja elukoht.

Samas, teekäänakust paremal on kaunis haljasala, mille keskel seisab roheline metsa ja maitse- kalkujundatud ilupuiestiku joo- nil L. N. Tolstoi valge büst.

Teie langeb orgu ja meie silme ees avardub suurepärase vaade Jasnaja Poljanale. Peatume veidi ja imetleme. Haruldane maas- tikupilt avarate põldude ja va- helduvate metsasaludega, lookle- vate teede ja siniseveelise järve- ga jätab hommikupäevese kulla- ses s'renduses suurepärase mul- je. Laskume orgu, tõuseme siis taas kõrgendikule ja seisame- ni värava ees, mis viib Jasnaja Pol- jana kunagist mõisa, nüüd L. N. Tolstoi maja- ja kirjandusmuu- seumi ümbrisse avarasse parki.

Astume sisse värava kõrgete valgete sammaste vahelt ja meid võtab vastu maailm, mis oma olemuselt kuulub ligi sajandi minevikku. Me ei tihka sammuda kõrvalteedele, vaid suundume otsekohe L. N. Tolstoi majamu- seumi juurde. Muuseumi taha- me külastada enne tutvumist pargiga.

L. N. Tolstoi majamuuseum, nagu kogu Jasnaja Poljana mõis- muuseumi on asutatud Ülelii- dulise Kesktäitevkomitee Presi- diumi otsusega 10. juunist 1921. a. Kõik siin on säilitatud samasu- gusena, nagu oli see siis kui siin elas ja töötas L. N. Tolstoi.

Juba esimesest silmapilgust paneb meid imestama see lihtsus ja tagasihoidlikkus, mis paistab silma ruumide sisustuses ja mis mõjub seepärast seda meelde- jäävamalt. Tolstoi sugupuud ja perekonnaliikmeid kujutavad portreed ning kirjanikule austu- se ja tänuhäeks toodud kingitu- sed pole Tolstoi-aegeile aadli- kele ja mõisnikele iseloomulikud

küllust ja rikkust allakriipsuta- vad kelkivad iluasjad, vaid meis- terlikud kunstiteosed, mis väga hästi sobivad kokku ümbritseva malbe miljööga. Püüame igave- seks müllu sõvutada ainultaa- deid pilte, milliseid pakub iga ruum selles hooes, püüame meelde jätta ekskursioonijuhil iga sõna, mille ta lausub suure sõnakunstniku elust ja tööst Jas- najas Poljanas. Vahke aukartu- sega vaatleme lihtsastiililist kir- jutuslauda maja teisel korrusel asuvas ruumis, mille taga valmi- sid paljud meie lemmikteosed. Samas asub ka lauake, millel kirjaniku abikaasa Sofia Andre- jevna kirjutas väsimatult ümber oma mehe töid. Meenutades, et ainuüksi suurromaan «Sõda ja rahu» on ta siin ümber kirjutanu- nud kuus korda, mõistame milli- sed töörohked mälestused on seotud selle mõõbliesemega. Sisene- des L. N. Tolstoi raamatukokku peatume jällegi keskendunult. Meile avaneb kirjaniku kaasa- ja kohta tõeline teaduse ja kirjan- duse varasala. Siin on tuhandeid köiteid rohkem kui kahekümmes eri keeles ja enamik neist sisal- dab L. N. Tolstoi isiklike kirja- likke märkmeid. Tohtu oli energia millega töötas see inimene oma teoste kallal, leppimatu nõudlikkus, millega ta töötas neid ümber, tohtud olid need teadmised, milliseid omas see inimene! Suundume tuppa kus valmis ajalooline suurromaan «Sõda ja rahu» ning paljud teis- sed väljapaistvad teosed. See on haruldast vaikne, võlvitud lae ja võimsate sammastega ruum. Vaadeldes seda ja selle sisustust tunneme taas jõuliselt neid suuri mälestusi, mis on seotud selle paigaga, tajume taas sügavat austustunnet selle ajaloolise ko- ha ees. Sama tunne saadab meid ka järgnevatel ruumides, muu- tudes eriti tugevaks toas, kus õõbisid meile kõigile tuntud kir- janikud ja kunstnikud Gorki, Turgenjev, Tšehhov, Repin jt. L. N. Tolstoi sagedased külali- sed.

Heidame pilgu läbi akna parki. Avanev vaade hämmastab meid oma haruldase loodusliku ilu ja väljendusrikkusega. See pole kunstlikult tekitatud silma- le mugav vaatepilt, vaid looduse enese poolt moodustatud rikka- lik, haarav kujundus, mida võib nautida kaua, tüdinematult. Ja nii on see iga akna ja rõdu juu- res...

Teel majamuuseumist kirjan- dusmuuseumi kohtame kõrgete puude all tahvilt pealkirjaga: «Siin seisib suur maja milles sündis L. N. Tolstoi». Sellest kol- mekorruselisest ehitusest on säili- nud ainult üks vundamendiki- vi, kuna maja ise on kadunud. Selle müüsi Tolstoi, et saada va- jalikke summasid tema poolt organiseeritava ajakirja välja- andmiseks, mis tsaarivalitsuse

vastuseisu tõttu ei saanud siiski ilmumisluba.

Kirjandusmuuseum asub ma- jas, kus kirjaniku elades töötas Jasnaja Poljana kool, milles õpi- sid ümberkaudsete talupoega- de lapsed. Muuseum haarab kuus mahukat saali, milledes asuvad eksponaadid annavad kujuka ülevaate L. N. Tolstoi rikkali- kust ja mitmekesisest loomingu- st. Paljude vene ja nõukogude väljapaistvate kunstnike illust- ratsioonid teostele «Sõda ja ra- hu», «Anna Karenina», «Hadži Murat», «Ülestõusmine» jt. rulli- vad kõigile kirjandussõpradele- muuseumikülastajatele piltides, fotodes ja maalides ilmekalt loh- ti üksikute teoste sündmustiku. L. N. Tolstoi teoste alusel on loo- dud ka mitmeid meisterlikke skulptuure, vaase, iluvaagnaid jne. Kõrgelt hindas L. N. Tol- stoi loomingut V. I. Lenin. Ikka ja jälle kohtame tema poolt õel- dud lauseid, mis annavad kok- kuvõttlikult edasi kirjaniku loo- mingu väärtuslikumad ideed. Need on kirjutatud kultähtede- ga poleeritud tammepuust alus- tele.

Väljapanekute hulgas, kus on esitatud L. N. Tolstoi teosed tõl- gituna teiste NSV Liidu rahvas- te ja võõrkeeltesse, kohtame ka eestikeelseid «Sõda ja rahu» köi- teid.

Väljudes kirjandusmuuseumist tunneme, et selle külskõigu ta- gajärjel on suure sõnakunstniku looming muutunud meile veelgi armsamaks ja enam mõistetava- maks...

Vahepeal on Jasnaja Poljana pargid täitunud ekskursantide ja külastajatega. Siin kohtame te- haste ja asutuste töötajaid Moskvast, Tuulast, Štšokinost, Leni- ngradist jt. NSV Liidust. Siin näeme kaevureid, sõjaväelasi, paljude kõrgemate koolide üli- õpilasi, hulgaliselt pioneere pu- naste kaelarätidega jne. Nõuko- gude rahvas armastab paljalt L. N. Tolstoi haaravaid töid ja igal päeval käib siin sadu, püha- päeviti aga tuhandeid külasta- jaid, kes tahavad näha ja veeta ühegi päeva kirjaniku elu ja tööga seotud paikades.

Suundume L. N. Tolstoi haa- vele. Sammume mööda kõrgetest pärnadest palistatud alleed. Meid ümbritsev loodus on jälle mida- gi suurepärase, varem nägematu. Siin puuduvad kultuur-haljasalale iseloomulikud jooned. Siin laius suursugune, mitmekesine mets, mis tundub kohati metsi- konna, samal ajal aga hooldatuna olles ühtlasi kuidagi salapärase. Metsa läbitavad ainult üksikud helekollase liivaga sillutatud teed, ümberringi laius aga puu- tumatu, kaunis rohelus. Kogu mõisumuuseum sai Suure Isamaa- sõja päevil tublisti kannatada. Nüüd on aga ta originaalsus taastatud.

Jõuame kirjaniku matmispai- gale. Umbes kolmveerandi kilo- meetri kaugusel majamuuseumi kõrge järsaku kaldal, hiid- sete puude all asub rohelisusse uppuvana L. N. Tolstoi tagasi- hoidlik hauaküngas. Ei ühtki mälestusmärki, ei ühtki nimesil- ti, ainult pikk kaldlibeline rohi ja mõned põllulilled. Kirjaniku põrmu sängitamiseks sellele ko- hale ja sellise lihtsa hauaga, on täidetud viimase soovi puhata kohal, mis on seotud kirjaniku venna poolt jutustatud looga le- gendide, inimkonnale õnnetoo- vast rohelisest kepikesest. Imet- leme kaua selle koha ümbruses valitsevat vaikust ja rahu pöö- ramata silmi kalmult, mis just oma tagasihoidlikkusega jätab igasse külastajasse sügavaima mulje.

Liikudes edasi L. N. Tolstoi ar- mastatud pingi suunas lähime jällegi haruldase pargi üha uute seisutuna ja imetlema suundivate vaadetega. Eksimatult tunneme selles ära metsa, mida kirjanik on kirjeldanud oma surematutes teostes «Sõda ja rahu» ja «Anna Karenina».

Jõudes välja armastatud pin- gini, mis on valmistatud valge- koorelistest noortest kaskedest, puhkame pisut, istudes vaheldu-

lisi kohal, kus alati armastas peatuda L. N. Tolstoi viibides oma jalgutuskäikudel.

Hiljem jalutame veel kaua avara parkmetsa kaunitel teedel. Lõpuks külastame kutsaritare- kest, mille aknale koputas L. N. Tolstoi 28. oktoobril 1910. a. kui ta otsustas lõplikult selja pööra- ta kogu mõisnikeklassile ja lah- kuda jäädavalt Jasnaja Polja- nast. Vankrikuuris näeme ka sõi- dukiit, milles Tolstoi alustas oma sõitu majaanisti saatel.

Väljume pargist. Juba looje- neb päike. Oleme veetnud terve päeva mälestustemaailmas, las- tes s'ime eest mööda libiseda ununematuid pilte surematu loo- minguga sõnakunstniku sünni- ja elukohast.

E. KESKÜLA

Seda seitsmeest, kes saatis meie ajalehe konkursidele tänases numbris avaldatud kaks karika- tuuri märgusõnaga «S. I. S.» palu- me saata toimetusele ka ümbrik andmetega enda kohta. Vastasel juhul ei kuulu Teie kaastööd hin- damisele.

TOIMETUS

Toimetaja O. PÖDER

Орган партбюро, дирекция, ю- митета ЛКСМЭ и профкома Та- линского политехнического инсти- тута «Таллинский Политехни- ч. г. Таллин».